© <u>ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ</u>

Катедра "Компютърни системи"

КУРСОВ ПРОЕКТ

ПО БАЗИ ОТ ДАННИ

Студент: Асен Пантелеев Попов

ФАК. № 121223246 Група: 446

Тема №3

Разработете база данни за система за менажиране на полетите на авиокомпания като се съхраняват деня, часа и продължителността на полета, начално и крайно летище, самолет, екипаж, тип на предлаганата храна. Да може да се изважда разписанията на полетите на компанията, нарядите на пилотите, възможностите за заместване на членове на екипажа и т.н.

Задачи:

- **1.** Да се проектира база от данни и да се представи ER диаграма със съответни CREATE TABLE заявки за средата MySQL.
- **2.** Напишете заявка, в която демонстрирате SELECT с ограничаващо условие по избор.
- **3.** Напишете заявка, в която използвате агрегатна функция и GROUP BY по ваш избор.
- **4.** Напишете заявка, в която демонстрирате INNER JOIN по ваш избор.
- **5.** Напишете заявка, в която демонстрирате OUTER JOIN по ваш избор.
- **6.** Напишете заявка, в която демонстрирате вложен SELECT по ваш избор.
- **7.** Напишете заявка, в която демонстрирате едновременно JOIN и агрегатна функция.
- 8. Създайте тригер по ваш избор.
- 9. Създайте процедура, в която демонстрирате използване на курсор.

Съдържание:

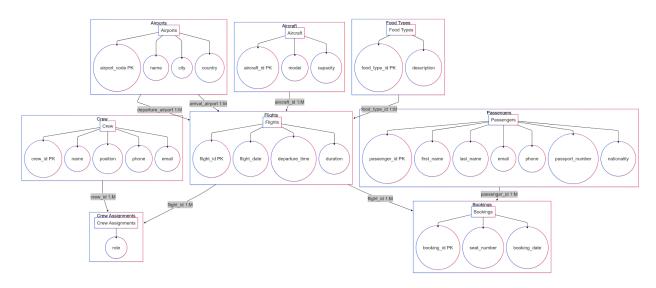
- 1. Увод
- 2. Зад. 1 Да се проектира база от данни и да се представи ER диаграма със съответни CREATE TABLE заявки за средата MySQL
- 3. Зад. 2 Напишете заявка, в която демонстрирате SELECT с ограничаващо условие по избор
- 4. Зад. 3 Напишете заявка, в която използвате агрегатна функция и GROUP BY по ваш избор
- 5. Зад. 4 Напишете заявка, в която демонстрирате INNER JOIN по ваш избор
- 6. Зад. 5 Напишете заявка, в която демонстрирате OUTER JOIN по ваш избор
- 7. Зад. 6 Напишете заявка, в която демонстрирате вложен SELECT по ваш избор
- 8. Зад. 7 Напишете заявка, в която демонстрирате едновременно JOIN и агрегатна функция
- 9. Зад. 8 Създайте тригер по ваш избор
- 10. Зад. 9 Създайте процедура, в която демонстрирате използване на курсор
- 11. <u>Django приложение за уеб интерфейс към базата</u>
- 12. Логически поток
- 13. Шаблони (templates) или Основните HTML страници
- 14. GitHub репозитория
- 15. Идеи за надграждане(roadmap)

Увод

В тази документация е представена разработката на курсова работа по бази данни, Тема №3: "Система за менажиране на полетите на авиокомпания". Проектът включва:

- Проектиране на релационна база данни в MySQL.
- Реализация на SQL скриптове за създаване, тестване, заявки, тригери и процедури.
- Django приложение за уеб интерфейс към базата.

Зад. 1 Да се проектира база от данни и да се представи ER диаграма със съответни CREATE TABLE заявки за средата MySQL:

Описание на таблицицте в ER-диаграмата:

- Airports

Съдържа справочна информация за летища.

- airport code (PK): уникален IATA код
- name, city, country: описателни полета
 Използва се от Flights при дефиниране на изходящо и входящо летище.

- Aircraft

Записва наличните самолети на авиокомпанията.

- aircraft id (PK)
- model, capacity: модел и брой седалки
 Свързва се едно-към-много към Flights, за да определи с кой самолет е изпълнен всеки полет.

-Food Types

Каталог с типове кетъринг (например "Economy", "Business").

- food type id (PK)
- description: описание на менюто
 Използва се от Flights за асоцииране на хранителния пакет по полет.

-Flights

Централната таблица за полети.

- flight id (PK)
- flight_date, departure_time, duration (в минути)
- FK(Външен ключ) към Aircraft, Food_Types, Airports (departure/arrival) Позволява генериране на разписание, търсене по дата/час и изчисляване на натовареност.

-Crew

Персонал – пилоти и стюардеси.

- crew id (PK)
- name, position, phone, email Използва се за планиране на екипажи и филтриране по роля (например само "Pilot").

-Crew Assignments

Планиране на кой екипаж (от Crew) с кой полет (Flights) работи и с каква роля.

- composite PK: (crew_id, flight_id, role)
- role: "Main Pilot", "Cabin Crew", и т.н. Позволява назначаване на неограничен брой екипажни позиции за всеки полет.

-Passengers

Регистър на пътници.

- passenger id (PK)
- first name, last name, email, phone, passport number, nationality

-Bookings

Резервации: кой пътник на кой полет е и на кое място.

- booking id (PK)
- FK към Passengers и Flights
- seat_number: уникално място на полета

• booking_date: времето на резервация Таблицата гарантира, че еднакво място не може да се резервира два пъти за един и същи полет.

Заявките, с които създаваме базата данни и таблиците са:

```
CREATE DATABASE airline management;
 USE airline management;
CREATE TABLE Airports (
      airport code CHAR(3) PRIMARY KEY,
     name VARCHAR(45),
      city VARCHAR(45),
     country VARCHAR(45)
  );
OREATE TABLE Aircraft (
      aircraft_id INT AUTO_INCREMENT PRIMARY KEY,
     model VARCHAR(45),
     capacity INT
  );
CREATE TABLE Food Types (
     food type id INT AUTO INCREMENT PRIMARY KEY,
     description VARCHAR(100)
  );
```

```
OCREATE TABLE Flights (
     flight id INT AUTO INCREMENT PRIMARY KEY,
     flight date DATE,
     departure time TIME,
     duration INT,
     aircraft_id INT,
     food type id INT,
     departure airport CHAR(3),
     arrival_airport CHAR(3),
     FOREIGN KEY (aircraft_id) REFERENCES Aircraft(aircraft_id),
     FOREIGN KEY (food type id) REFERENCES Food Types(food type id),
     FOREIGN KEY (departure airport) REFERENCES Airports(airport code),
     FOREIGN KEY (arrival_airport) REFERENCES Airports(airport_code)
 );
CREATE TABLE Crew (
       crew_id INT AUTO_INCREMENT PRIMARY KEY,
       name VARCHAR(100),
       position VARCHAR(45),
       phone VARCHAR(15),
       email VARCHAR(100)
   );
CREATE TABLE Crew_Assignments (
       crew id INT,
       flight_id INT,
       role VARCHAR(45),
       PRIMARY KEY (crew id, flight id),
       FOREIGN KEY (crew_id) REFERENCES Crew(crew_id),
       FOREIGN KEY (flight_id) REFERENCES Flights(flight_id)
   );
```

```
CREATE TABLE Passengers (
      passenger id INT AUTO INCREMENT PRIMARY KEY,
      first name VARCHAR(45),
      last name VARCHAR(45),
      email VARCHAR(100) UNIQUE,
      phone VARCHAR(15),
      passport number VARCHAR(20) UNIQUE,
      nationality VARCHAR(45)
  );
OCREATE TABLE Bookings (
      booking id INT AUTO INCREMENT PRIMARY KEY,
      passenger id INT,
     flight id INT,
      seat number VARCHAR(5),
      booking_date TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP,
      FOREIGN KEY (passenger_id) REFERENCES Passengers(passenger_id),
      FOREIGN KEY (flight_id) REFERENCES Flights(flight_id),
      UNIQUE (flight id, seat number)
 );
```

Попълване на базата с тестови данни

```
INSERT INTO Airports VALUES
('SOF', 'Sofia Airport', 'Sofia', 'Bulgaria'),
('LHR', 'Heathrow', 'London', 'UK');

INSERT INTO Aircraft (model, capacity) VALUES
('Boeing 737', 180),
('Airbus A320', 150);

INSERT INTO Food_Types (description) VALUES
('Economy Class Meal'),
('Business Class Meal');

INSERT INTO Flights (flight_date, departure_time, duration, aircraft_id, food_type_id, departure_airport, arrival_airport) VALUES
('2024-06-01', '10:00', 120, 1, 1, 'SOF', 'LHR'),
('2024-06-02', '15:00', 180, 2, 2, 'LHR', 'SOF');
```

```
INSERT INTO Crew (name, position, phone, email) VALUES
('Ivan Petrov', 'Pilot', '0888123456', 'ivan.petrov@example.com'),
('Anna Dimitrova', 'Flight Attendant', '0888654321', 'anna.dimitrova@example.com');

INSERT INTO Crew (crew_id, name, position, phone, email) VALUES
(3, 'Asen Popov', 'Pilot', '0888123478', 'asen.popov@example.com');

INSERT INTO Crew_Assignments (crew_id, flight_id, role) VALUES
(1, 1, 'Main Pilot'),
(2, 1, 'Cabin Crew'),
(3, 1, 'Main Pilot');

INSERT INTO Passengers (first_name, last_name, email, phone, passport_number, nationality) VALUES
('Petar', 'Ivanov', 'petar.ivanov@example.com', '0888123000', 'BG12345', 'Bulgaria'),
('Elena', 'Stoyanova', 'elena.stoyanova@example.com', '0888999888', 'BG67890', 'Bulgaria');

INSERT INTO Bookings (passenger_id, flight_id, seat_number) VALUES
(1, 1, '15A'),
(2, 1, '15B');
```

Задача 2. Напишете заявка, в която демонстрирате SELECT с ограничаващо условие по избор:

Това е заявка с ограничаващо условие **Where**, която връща списък с нарядите на всички пилоти в системата:

	pilot_name	flight_id	flight_date	departure_time	role
•	Ivan Petrov	1	2024-06-01	10:00:00	Main Pilot
	Asen Popov	1	2024-06-01	10:00:00	Main Pilot
	Panteley Popov	2	2024-06-02	15:00:00	Main Pilot

Задача 3. Напишете заявка, в която използвате агрегатна функция и GROUP BY по ваш избор:

```
-- Извеждане на всички полети с техните заети и свободни места

SELECT f.flight_id, f.flight_date, COUNT(b.booking_id) AS booked_seats, a.capacity,
(a.capacity - COUNT(b.booking_id)) AS available_seats

FROM Flights f

LEFT JOIN Bookings b ON f.flight_id = b.flight_id

JOIN Aircraft a ON f.aircraft_id = a.aircraft_id

GROUP BY f.flight_id;
```

Това е заявка с агрегатна функция **COUNT()** и **GROUP BY**, която за всеки полет смята колко места са заети и колко остават свободни:

	flight_id	flight_date	booked_seats	capacity	available_seats
•	1	2024-06-01	3	180	177
	3	2025-05-20	2	150	148
	2	2024-06-02	2	150	148

Задача 4. Напишете заявка, в която демонстрирате INNER JOIN по ваш избор:

Това е заявка с няколко **INNER JOIN**, при която данните за полети, начални и крайни летища, самолет и тип храна се събират в един резултат и така се извеждат разписанията на полетите:

flight_id	flight_date	departure_time	duration	departure_airport	arrival_airport	aircraft_model	food_type
1	2024-06-01	10:00:00	120	Sofia Airport	Heathrow	Boeing 737	Economy Class Meal
2	2024-06-02	15:00:00	180	Heathrow	Sofia Airport	Airbus A320	Business Class Meal
3	2025-05-20	12:00:00	120	Sofia Airport	Paris Airport	Airbus A320	Economy Class Meal

Задача 5. Напишете заявка, в която демонстрирате OUTER JOIN по ваш избор:

```
-- Извеждане на всички полети с техните заети и свободни места

SELECT f.flight_id, f.flight_date, COUNT(b.booking_id) AS booked_seats, a.capacity,
(a.capacity - COUNT(b.booking_id)) AS available_seats

FROM Flights f

LEFT JOIN Bookings b ON f.flight_id = b.flight_id

JOIN Aircraft a ON f.aircraft_id = a.aircraft_id

GROUP BY f.flight_id;
```

За тази задача може да използваме същата заявка като от задача 3, защото тя съдържа Outer Join (конкретно LEFT JOIN), при който за всеки полет се извеждат общият брой заети места (от Bookings) и капацитетът на самолета. Дори полети без резервации ще присъстват в резултата, тъй като използваме LEFT JOIN:

	flight_id	flight_date	booked_seats	capacity	available_seats
•	1	2024-06-01	3	180	177
	3	2025-05-20	2	150	148
	2	2024-06-02	2	150	148

Задача 6. Напишете заявка, в която демонстрирате вложен SELECT по ваш избор:

```
-- Намиране на свободни членове на екипажа за даден полет и роля

SELECT crew_id, name, position FROM CREW

WHERE position = 'Pilot' -- позицията, за която търсим заместник

AND crew_id NOT IN(

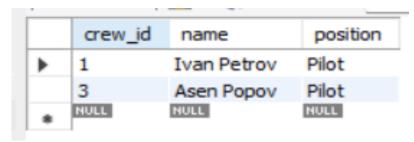
SELECT ca.crew_id FROM Crew_Assignments ca

JOIN Flights f ON f.flight_id = ca.flight_id

WHERE f.flight_date = '2024-06-02' -- дата на полета, за който търсим заместник

-);
```

Това е заявка с вложен **SELECT**, при която първо взимаме всички **crew_id**, вече заети на полет на определена дата, и чрез **NOT IN** изключваме тези записи от основния резултат. Така получаваме свободните (неназначени) пилоти за конкретния полет:

Задача 7. Напишете заявка, в която демонстрирате едновременно JOIN и агрегатна функция:

```
-- Извеждане на всички полети с техните заети и свободни места

SELECT f.flight_id, f.flight_date, COUNT(b.booking_id) AS booked_seats, a.capacity,
(a.capacity - COUNT(b.booking_id)) AS available_seats

FROM Flights f

LEFT JOIN Bookings b ON f.flight_id = b.flight_id

JOIN Aircraft a ON f.aircraft_id = a.aircraft_id

GROUP BY f.flight_id;
```

За тази задача може да използваме същата заявка като от задача 3, защото тя съдържа едновременно **Join** и агрегатната функция **Count()**:

	flight_id	flight_date	booked_seats	capacity	available_seats
•	1	2024-06-01	3	180	177
	3	2025-05-20	2	150	148
	2	2024-06-02	2	150	148

Задача 8. Създайте тригер по ваш избор:

DELIMITER;

```
-- Тригер върху таблицата Bookings, който автоматично превръща
-- seat_number в главни букви и не използва допълнителна таблица.

DELIMITER $$

CREATE TRIGGER trg_before_booking_insert

BEFORE INSERT ON Bookings

FOR EACH ROW

BEGIN
-- Превръщаме seat_number в главни букви

SET NEW.seat_number = UPPER(NEW.seat_number);

END$$
```

В този проект е реализиран **BEFORE INSERT** тригер върху таблицата **Bookings**, който гарантира, че въведеното място (**seat_number**) винаги ще бъде записано с главни букви. Това опростява търсене и осигурява консистентност на данните.

Тестване на тригера:

Задача 9. Създайте процедура, в която демонстрирате използване на курсор:

```
DELIMITER $$
OREATE PROCEDURE sp_monthly_meal_report(
     IN p_month INT,
     IN p_year INT
 )

⇒ BEGIN

   DECLARE done
                 INT DEFAULT 0;
   DECLARE v_ft_id
                      INT;
   DECLARE v_count
                      INT;
   DECLARE v_desc
                      VARCHAR(100);
    -- 1) курсор за всички различни food_type_id в зададения период
   DECLARE cur_ft CURSOR FOR
     SELECT DISTINCT food_type_id
       FROM Flights
      WHERE MONTH(flight_date) = p_month
        AND YEAR(flight_date) = p_year;
    DECLARE CONTINUE HANDLER FOR NOT FOUND SET done = 1;
```

```
-- 2) временна таблица за съхранение на резултатите
CREATE TEMPORARY TABLE IF NOT EXISTS temp_meal_stats (
  food_type_id INT PRIMARY KEY,
  description VARCHAR(100),
  meal_count
              INT
) ENGINE=MEMORY;
  -- 3) обхождаме типовете храна и смятаме броя поръчки
 OPEN cur_ft;
 read_loop: LOOP
   FETCH cur_ft INTO v_ft_id;
   IF done THEN
    LEAVE read_loop;
   END IF;
   SELECT description INTO v_desc
     FROM Food_Types
    WHERE food_type_id = v_ft_id;
   SELECT COUNT(b.booking_id) INTO v_count
     FROM Flights f
     LEFT JOIN Bookings b ON f.flight_id = b.flight_id
    WHERE f.food_type_id = v_ft_id
      AND MONTH(f.flight_date) = p_month
      AND YEAR(f.flight_date) = p_year;
   INSERT INTO temp_meal_stats
   VALUES (v_ft_id, v_desc, v_count);
 END LOOP;
  CLOSE cur ft;
    -- 4) връщаме резултатите
    SELECT * FROM temp_meal_stats;
    -- 5) изчистваме временната таблица
    DROP TEMPORARY TABLE temp_meal_stats;
 END$$
```

DELIMITER ;

Създадена е процедура **sp_monthly_meal_report**, която за даден месец и година връща броя на поръчаните ястия по типове (на база направените резервации). Използва курсор, временна таблица.

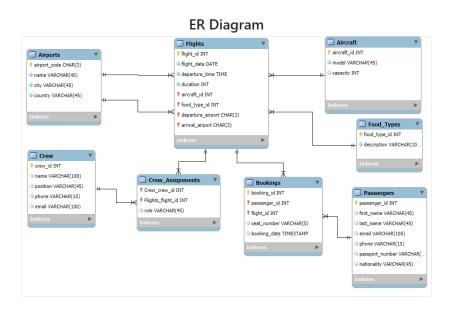
Django приложение за уеб интерфейс към базата

След изграждането на **MySQL** схемата, нейният уеб интерфейс е реализиран като Django-приложение **Airline Management**. По-долу са описани основните функционалности на платформата. Основната цел на приложението е да се осигури интуитивен уеб интерфейс, който опростява администрирането на базата и демонстрира работещ прототип на система за управление на полети и екипажи.

1. Логически поток

• Начална страница - показва сурови таблици, които се обновяват динамично + ER-диаграмата.

Изглед на таблиците в системата:

Airports

airport_code	name	city	country
CDG	Paris Airport	Paris	France
LHR	Heathrow	London	UK
SOF	Sofia Airport	Sofia	Bulgaria

Aircraft

aircraft_id	model	capacity
1	Boeing 737	180
2	Airbus A320	150

Food Types

food_type_id	description
1	Economy Class Meal
2	Business Class Meal

Flights

flight_id	flight_date	departure_time	duration	aircraft_id	food_type_id	departure_airport_id	arrival_airport_id
1	June 1, 2024	10 a.m.	120	1	1	SOF	LHR
2	June 2, 2024	3 p.m.	180	2	2	LHR	SOF
3	May 20, 2025	noon	120	2	1	SOF	CDG
4	June 15, 2024	6 p.m.	90	1	1	SOF	LHR

• Разписания на полетите (Flight Schedule) - извличане чрез ORM със select_related за летища, самолет и храна:

Flight ID	Date	Departure Time	Departure Airport	Arrival Airport	Aircraft	Food Type	Passengers	Book
1	June 1, 2024	10 a.m.	Sofia Airport	Heathrow	Boeing 737	Economy Class Meal	View	Book
2	June 2, 2024	3 p.m.	Heathrow	Sofia Airport	Airbus A320	Business Class Meal	View	Book
4	June 15, 2024	6 p.m.	Sofia Airport	Heathrow	Boeing 737	Economy Class Meal	View	Book
3	May 20, 2025	noon	Sofia Airport	Paris Airport	Airbus A320	Economy Class Meal	View	Book

• Резервации с избран полет (Book) - BookFlightView показва форма с вече избран полет; след успешен запис потребителят се връща към списъка с пътници на този полет:

Book Flight #1

Passenger		
		~
Flight		
#1 on 2024-06-01 at 10:00:00		~
Seat number		
e.g. 12A		
	Запази	

• Списък с пасажерите(View) - FlightBookingsView извежда списък с всички пътници на избрания полет:

Bookings for Flight 1 on June 1, 2024

Seat	Passenger	Email	Phone	Booking Date
B3C	Petar Ivanov	petar.ivanov@example.com	0888123000	April 20, 2025, 3:37 p.m.
15A	Petar Ivanov	petar.ivanov@example.com	0888123000	April 18, 2025, 12:22 p.m.
15B	Elena Stoyanova	elena.stoyanova@example.com	0888999888	April 18, 2025, 12:22 p.m.

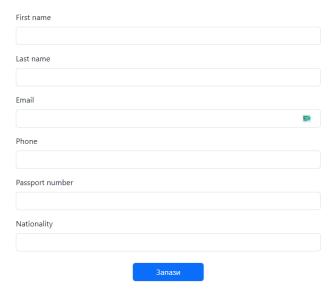
• Назначения на екипажа(Crew Assignments) - комбиниран изглед (List + Create), позволяващ едновременно преглед и добавяне на назначения:

Pilot Name	Flight ID	Date	Departure Time	Role
Ivan Petrov	1	June 1, 2024	10 a.m.	Main Pilot
Anna Dimitrova	1	June 1, 2024	10 a.m.	Cabin Crew
Asen Popov	1	June 1, 2024	10 a.m.	Main Pilot
Panteley Popov	2	June 2, 2024	3 p.m.	Main Pilot
Petya Georgieva	3	May 20, 2025	noon	Cabin Crew
Raya Georgieva	4	June 15, 2024	6 p.m.	Assistant Pilot

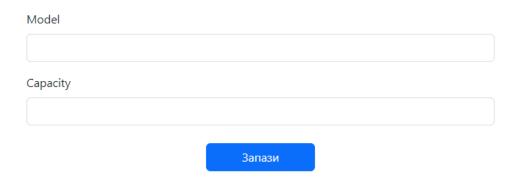
• Добави Пътник(Add Passenger) - Интерфейс за **INSERT** заявка директно към базата, която, при нов запис, се обновява динамично в приложението:

Добави Пътник

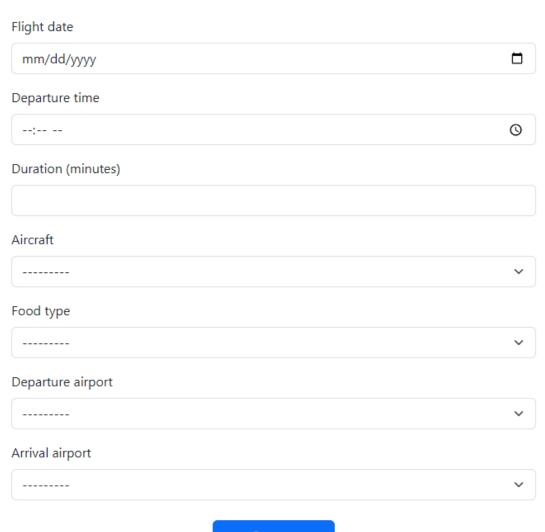
• Добави Самолет(Add Aircraft):

Добави Самолет

• Добави Полет(Add Flight):

Добави Полет

Запази

• Добави Член на Екипажа(Add Crew):

Добави Член на Екипажа

Name		
Position		
Phone		
Email		
	Запази	

• Добави Летище(Add Airport):

Добави Летище

Airport code		
Name		
City		
Country		
	Запази	

• Резервирай Полет(Book a Flight) - Форма за резервация на полет по избор. Позволява избор на пътник, полет и място; валидността на мястото се гарантира от unique together:

Book a Flight

- 2. Шаблони (templates) или Основните HTML страници
- base.html Bootstrap layout, единна навигация.
- **home.html** показва кратък dashboard с всички таблици (+ изображението на ER-диаграмата).
- schedule.html таблица с полети.
- **crew_assignments.html** страница, която комбинира списък и форма за назначения.
- form.html универсален шаблон за всички CRUD форми.
- 3. GitHub репозитория
- Проектът е публикуван в публичен **GitHub** репозиториум линк
- 4. Идеи за надграждане(roadmap)

Фаза	Описание	Статус	
v0.1	Базова функционалност: базата, CRUD през Django, ER диаграма	Завършена	

v0.2	Добавяне на аутентикация (Django auth, потребителски роли)	Планирано
v0.3	Генериране на PDF билети за пътниците	Планирано
v0.4	Роля "Dispatcher" – екран за редакция на разписанията на полетите	Планирано
v0.5	REST API (Django REST Framework) за мобилно приложение	Планирано